

Suvestinė redakcija nuo 2007-08-24 iki 2014-12-31

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [152-5599](#), i. k. 1051100NUTA00001422

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL LĖŠŲ, SKIRTŲ NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ
PREVENCIJAI, PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2005 m. gruodžio 23 d. Nr. 1422

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. 110-3207; 2003, Nr. 114-5114) 28 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti Lėšų, skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, panaudojimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. Nustatyti, kad įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros, pageidaujančios gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų prevencijos priemonėms įgyvendinti 2006 metais, prašymus skirti šių lėšų iki 2006 m. vasario 10 d. pateikia Valstybinei darbo inspekcijai.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Brazauskas

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Vilija Blinkevičiūtė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2005 m. gruodžio 23 d.
nutarimu Nr. 1422

LĖŠŲ, SKIRTŲ NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ PREVENCIJAI, PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lėšų, skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, panaudojimo tvarkos aprašas (toliau vadinama – šis Aprašas) reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo (toliau vadinama – Įstatymas) nustatytų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto (toliau vadinama – Fondo biudžetas) lėšų, skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonėms (toliau vadinama – prevencijos priemonės) įgyvendinti, panaudojimą.

2. Fondo biudžeto lėšos, skirtos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai (toliau vadinama – prevencijai skirtos lėšos), naudojamos įmonių, įstaigų, organizacijų ar kitų organizacinių struktūrų (toliau vadinama – įmonės) pasiūlytoms prevencijos priemonėms, susijusioms su profesinės rizikos šalinimu ir (ar) mažinimu, įgyvendinti (darbo vietoms ar technologiniams procesams tobulinti arba kitoms priemonėms, kurios pašalina ir (ar) sumažina profesinės rizikos veiksnius iki teisės aktuose nustatytų leidžiamų dydžių, įgyvendinti), valstybės institucijų ir įstaigų organizuojamiems, mokslo ir studijų institucijų atliekamiems moksliniams tyrimams darbuotojų saugos ir sveikatos srityje bei šių institucijų ir įstaigų metodinės, informacinės medžiagos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos klausimais rengimui finansuoti. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos priemonių, kurioms įgyvendinti gali būti naudojamos Fondo biudžeto lėšos, kryptių sąrašą (toliau vadinama – prevencijos priemonių kryptių sąrašas) tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras ir sveikatos apsaugos ministras.

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

3. Prevencijos priemonėms įgyvendinti skirtas lėšas administruoja Fondo valdyba.

II. ĮMONIŲ PRAŠYMŲ SKIRTI LĖŠŲ PREVENCIJOS PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI TEIKIMAS IR PATEIKTŲ PRAŠYMŲ NAGRINĖJIMAS

4. Įmonės pagal šį Aprašą teikia prašymus skirti lėšų prevencijos priemonėms įgyvendinti pagal prevencijos priemonių kryptių sąrašą.

5. Įmonės pateiktos vienos prevencijos priemonės vertė turi būti ne mažesnė kaip 50 tūkst. litų. Vienai įmonei prevencijos priemonėms įgyvendinti turi būti skiriama ne daugiau kaip 100 tūkst. litų (iš viso). Pridėtinės vertės mokestis, kurį įmonė gali susigrąžinti įstatymų nustatyta tvarka, nesvarbu, koks jo susigrąžinimo būdas, į lėšų poreikio prevencijos priemonei įgyvendinti skaičiavimus neįtraukiamas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

6. Pirmenybė gauti prevencijai skirtų lėšų teikiama toms įmonėms, kurios įsipareigoja skirti ne mažiau kaip 30 procentų savo lėšų konkrečiai priemonei (priemonėms) įgyvendinti. Jeigu įmonės skiria vienodą sumą lėšų, pirmenybė teikiama įmonėms, kurios už tokias pat lėšas numato pasiekti geresnių kiekybinių rodiklių (numatoma daugiau darbuotojų, kuriems bus pagerintos darbo sąlygos, kaip nustatyta norminių darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktu) ir geresnių kokybinių rodiklių (numatoma keisti technologinius procesus panaudojant nekenksmingas ar mažiau

kenksmingas medžiagas, modernizuoti darbo įrenginius, įrengti kolektyvines apsaugos priemonės, įgyvendinti kitas priemones, kurios pagerintų darbo aplinką bent keliose darbo vietose). Jeigu vienodi visi pirmiau nurodyti rodikliai, pirmenybė teikiama toms įmonėms, kurių pasiūlytos įgyvendinti priemonės leistų ne tik pagerinti darbuotojų darbo sąlygas, bet ir užtikrinti aplinkosaugos reikalavimų laikymąsi.

7. Prevencijai skirtos lėšos negali būti skiriamos:

7.1. įmonei dažniau kaip kartą per trejus metus;

7.2. įmonei, kurioje neatliktas profesinės rizikos vertinimas ir neparengtas profesinės rizikos veiksnių šalinimo ir (ar) mažinimo planas;

7.3. bankrutuojančiai ar likviduojamai, su kreditoriais sudariusiai taikos sutartį ar sustabdžiusiai veiklą įmonei;

7.4. įmonei, kurioje įvyko sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe arba darbuotojas susirgo profesine liga po to, kai Valstybinės darbo inspekcijos inspektorius nustatė darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimą ir įpareigojo nustatytu laiku pažeidimą pašalinti, tačiau nustatytu laiku pažeidimas nebuvo pašalintas ir dėl to įvyko sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe arba darbuotojas susirgo profesine liga;

7.5. įmonei, registruotai draudėju mažiau kaip dvylika mėnesių;

7.6. įmonei, turinčiai įsiskolinimų Fondo biudžetui ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, išskyrus tuos atvejus, kai šių įsiskolinimų mokėjimas atidėtas teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Įmonės, pageidaujanti gauti iš Fondo biudžeto lėšų prevencijos priemoneis įgyvendinti, kasmet iki spalio 15 d. pateikia Valstybinei darbo inspekcijai prašymus skirti šių lėšų ateinantiems metams, pridėdamos prevencijos priemones ar prevencijos priemonių, kurios siūlomos įgyvendinti įmonėje prevencijai skirtomis lėšomis ateinančiais metais, aprašymus (pagal šio Aprašo priedą). Prie prašymo taip pat pridėdamos kompetentingų institucijų, įstaigų pažymos, patvirtinančios, kad įmonės nepriskiriamos šio Aprašo 7.3, 7.5 ir 7.6 punktuose nurodytoms įmonėms.

9. Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sudaryta komisija, į kurios sudėtį įeina Valstybinės darbo inspekcijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Fondo valdybos atstovai (toliau vadinama – komisija), atsižvelgdama į darbuotojų saugos ir sveikatos būklę šalyje ir pagal Įstatymą prevencijai skirtų lėšų sumą, taip pat vadovaudamasi prevencijos priemonių krypties sąrašu, atrenka įmonių pateiktus prašymus skirti lėšų prevencijos priemonėms įgyvendinti, parengia prevencijos priemonių, numatomų ateinančiais metais įgyvendinti įmonėse prevencijai skirtomis lėšomis, sąrašo projektą (toliau vadinama – prevencijos priemonių sąrašo projektas) ir iki vasario 1 d. pateikia jį Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisijai.

Komisijos darbo reglamentą tvirtina Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

10. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisija apsveria prevencijos priemonių sąrašo projektą ir pateikia komisijai pasiūlymus. Komisijai darbo reglamento nustatyta tvarka įvertinus Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos komisijos pasiūlymus, prevencijos priemonių sąrašo projektas teikiamas tvirtinti socialinės apsaugos ir darbo ministrui ir sveikatos apsaugos ministrui. Prevencijos priemonių sąrašas turi būti patvirtintas kasmet ne vėliau kaip iki kovo 1 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

III. PREVENCIJOS PRIEMONIŲ FINANSAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS, PREVENCIJAI SKIRTŲ LĖŠŲ NAUDOJIMAS IR JŲ NAUDOJIMO KONTROLĖ

11. Socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintame prevencijos priemonių sąrašė nurodytos prevencijos priemonės finansuojamos ir įgyvendinamos tokia tvarka:

11.1. Fondo valdyba su įmonėmis, nurodytomis prevencijos priemonių sąrašė (toliau vadinama – vykdytojas), kasmet iki balandžio 15 d. pasirašo prevencijos priemonių finansavimo ir įgyvendinimo sutartis (toliau vadinama – sutartys). Sutarties pavyzdinę formą tvirtina Fondo valdybos direktorius. Vykdytojams, kurie sutartyje įsipareigoja skirti ne mažiau kaip 30 procentų savo lėšų konkrečiai prevencijos priemonei įgyvendinti, sutartyje nustatyta tvarka gali būti išmokamas avansas – iki 50 procentų prevencijos priemonei skirtų Fondo biudžeto lėšų. Avansas gali būti išmokėtas tik tada, kai vykdytojas pateikia Lietuvos Respublikos teritorijoje esančio banko garantiją arba laidavimo draudimo sutartį dėl sutartyje numatytos avanso sumos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, *Žin.*, 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

11.2. Vykdytojai, kurie yra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (*Žin.*, 1996, Nr. 84-2000; *Žin.*, 2006, Nr. 4-102), organizuoja viešuosius pirkimus prevencijos priemonėms įgyvendinti šio įstatymo nustatyta tvarka. Kiti vykdytojai, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimus prevencijos priemonėms įgyvendinti organizuoja vadovaudamiesi Fondo valdybos direktoriaus patvirtintu prevencijos priemonių pirkimo tvarkos aprašu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, *Žin.*, 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

11.3. Po prevencijos priemonės įgyvendinimo, ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 15 d., vykdytojas pateikia Fondo valdybai šios priemonės įgyvendinimo ir jai įgyvendinti panaudotų lėšų ataskaitą, prie kurios pridedama vykdytojo pasirinktos nepriklausomo audito įmonės auditoriaus išvada dėl prevencijos priemonei įgyvendinti skirtų lėšų panaudojimo ir Valstybinės darbo inspekcijos išvada apie šios priemonės įgyvendinimą. Jeigu Fondo valdyba teigiamai įvertina vykdytojo ataskaitą ir yra teigiamos nepriklausomo audito įmonės auditoriaus ir Valstybinės darbo inspekcijos išvados, Fondo valdyba vykdytojui perveda sutartyje nustatytais terminais numatytas lėšas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, *Žin.*, 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

12. Jeigu nepriklausomo audito įmonės auditoriaus ir (ar) Valstybinės darbo inspekcijos išvadoje teigiama, kad vykdytojas neįvykdė sutartyje nustatytų įsipareigojimų ar įvykdė juos netinkamai, prevencijos priemonė nefinansuojama (lėšos nepervedamos) ir sutartis nutraukiama. Jeigu šio Aprašo 11.1 punkte numatytu atveju išmokėtas avansas, šį avansą vykdytojas privalo grąžinti sutartyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per mėnesį po to, kai Fondo valdyba, išnagrinėjusi pirmiau minėtas išvadas, priima sprendimą, kad vykdytojas neįvykdė sutartinių įsipareigojimų, ir apie tai informuoja vykdytoją. Esant objektyvioms aplinkybėms, vykdytojas, siekdamas pratęsti sutarties įvykdymo terminą, gali kreiptis į Fondo valdybą ir prašyti sutartį pakeisti, pateikdamas motyvuotą prašymą ir Valstybinės darbo inspekcijos išvadą dėl prevencijos priemonės (priemonių) įgyvendinimo termino pratęsimo. Fondo valdybai išnagrinėjus vykdytojo prašymą ir Valstybinės darbo inspekcijos išvadą dėl prevencijos priemonės įgyvendinimo termino pratęsimo, sutartis gali būti keičiama raštišku šalių susitarimu.

13. Įmonė, įgyvendinanti prevencijos priemones, visų atsiskaitymų, susijusių su prevencijos priemonės ar priemonių įgyvendinimu, apskaitą atlieka atskiroje atsiskaitomojoje sąskaitoje, atidarytoje Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiame banke ar banko skyriuje.

14. Kol vykdytojas įgyvendina prevencijos priemonę (priemones), Fondo valdyba sutartyje nustatyta tvarka tikrina, kaip vykdytojas naudoja prevencijos priemonei (priemonėms) skirtas lėšas. Valstybinė darbo inspekcija turi teisę tikrinti, kaip vykdytojas įgyvendina sutartyje numatytas prevencijos priemones. Fondo valdyba ir Valstybinė darbo inspekcija, tikrindamos, kaip vykdytojai

naudoja prevencijos priemonei (priemonėms) skirtas lėšas ir įgyvendina šias priemones, prireikus pasitelkia ekspertus.

15. Vykdytoji pasirašius prevencijos priemonės finansavimo bei įgyvendinimo sutartį, turi būti vykdoma tik prevencijos priemonės apraše numatyta prevencijos priemonė, nekeičiant jos pobūdžio bei apimtį.

Papildyta punktu:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Metinę praėjusių metų prevencijai skirtų lėšų naudojimo ataskaitą Fondo valdyba kasmet iki balandžio 15 d. pateikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybai.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

17. Šio Aprašo 5, 6, 7.1, 7.2 ir 13 punktai netaikomi valstybės institucijoms ir įstaigoms, mokslo ir studijų institucijoms, pateikusioms prašymus skirti lėšų organizuojamiems ir (ar) atliekamiems moksliniams tyrimams bei metodinės, informacinės medžiagos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos klausimais rengimui finansuoti.

Papildyta punktu:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

Lėšų, skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, panaudojimo tvarkos aprašo priedas

PREVENCIJOS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

1. Duomenys apie įmonę

Įmonės pavadinimas		
Įmonės rekvizitai	Įmonės kodas, buveinės adresas: gatvė, namo numeris, pašto indeksas, vietovė	
	tel.	
	faksas	
	el. p. adresas	

2. Siūlomos įgyvendinti 20____ metais priemonės* tikslai ir uždaviniai

2.1. Priemonės tikslai
2.2. Priemonės uždaviniai

3. Priemonės poreikio pagrindimas

3.1. Priemonė sprendžiamos problemos (priemonės reikalingumo pagrindimas)
3.2. Priemonės tikslingumo patvirtinimas (darbuotojų saugos ir sveikatos būklė, atliktas profesinės rizikos vertinimas **, atlikti tyrimai**, kita informacija, patvirtinanti priemonės įgyvendinimo tikslingumą)
3.3. Numatomas darbuotojų saugos ir sveikatos būklės pagerinimas įgyvendinus priemonę (kiekybinis ir kokybinis padėties pagerėjimas įgyvendinus priemonę)
3.4. Priežastys, dėl kurių įmonė neturi galimybės be išorinės pagalbos įgyvendinti priemonės

4. Duomenys apie priemonę

Priemonės pavadinimas	
4.1. Priemonės kryptis***	
4.2. Lėšų poreikis (litàis – skaičiais ir žodžiais), iš jų:	
4.2.1. priemonės projektui parengti (litàis)	
4.2.2. darbo įrenginiams modernizuoti (litàis)	
4.2.3. darbo vietoms pertvarkyti (litàis)	

* Kiekvienai prevencijos priemonei pildomas atskiras aprašymas.

** Pateikiama įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos būklės paso kopija ir rizikos veiksnių, kurių dydžiai viršija teisės aktų nustatytus dydžius (nepriimtina rizika), tyrimų duomenys (protokolų kopijos).

*** Nurodomas krypties numeris ir pavadinimas pagal prevencijos priemonių kryptių sąrašą.

4.2.4. technologiniams procesams pakeisti naudojant mažiau kenksmingas medžiagas (litas)	
4.2.5. kolektyvinėms apsaugos priemonėms įrengti (litas)	
4.2.6. audito išlaidoms (litas)	
4.2.7. kitoms priemonėms įgyvendinti (litas)	
4.3. Atlikti darbai iki priemonės įgyvendinimo pradžios (atliktas profesinės rizikos vertinimas ir parengtas profesinės rizikos veiksnių šalinimo ir (ar) mažinimo planas)	
4.4. Priemonės įgyvendinimo vieta (įmonės adresas, jeigu veikla vykdoma kitu, ne tuo, kuris nurodytas pirmiau, buveinės adresu, ar įmonės padalinio adresas, įmonės padalinio pavadinimas)	
4.5. Laukiami priemonės įgyvendinimo rezultatai:	
4.5.1. modernizuojamų darbo įrenginių skaičius	
4.5.2. pertvarkomų darbo vietų skaičius	
4.5.3. technologinių procesų pakeitimai naudojant mažiau kenksmingas medžiagas (nurodomos keičiamos medžiagos ir laukiamas darbo sąlygų gerinimo efektas)	
4.5.4. kolektyvinių apsaugos priemonių įrengimas	
4.5.5. darbuotojų, kurių darbo sąlygos, įgyvendinus priemonę, atitiks darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, skaičius	
4.5.6. kiti laukiami rezultatai	
4.6. Priemonės įgyvendinimo trukmė (mėnesiais)	
4.7. Siūlomos priemonės įgyvendinimo pradžia	
4.8. Siūlomos priemonės įgyvendinimo pabaiga	

Punkto pakeitimai:

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

5. Įmonės įsipareigojimas skirti ne mažiau kaip 30 procentų prevencijos priemonei įgyvendinti reikalingų lėšų _____
(nurodyti, ar įsipareigoja, ir jeigu įsipareigoja, nurodyti skiriamą lėšų dalį (procentais))

(įmonės vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(vardas ir pavardė)

(parašas)

A. V.

Rengėjas _____
(vardas, pavardė, kontaktinis telefonas)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [822](#), 2007-08-14, Žin., 2007, Nr. 91-3631 (2007-08-23), i. k. 1071100NUTA00000822

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1422 "Dėl Lėšų, skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

